چهارشنبه ۱۶ مهر ۱۴۰۴
شماره ۴۵۲۵
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

رویای ترامپ برای بازگشت به افغانستان چه تهدیداتی دارد؟

بک‌گراند بازگشت به بگرام

سیدمهدی طالبی
پژوهشگر حوزه بین‌الملل

آمریکا در رؤیای بازگشـــت به افغانستان است. واشنگتن برای آنکه این بار اشـــغالگر به نظر نرسد، استقرار زمینی آزادانه در سراسر خاک این کشور را نمی‌خواهد، بلکه می‌گوید تنها پایگاه و فرودگاه نظامی بگرام را مدنظر دارد. دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا نیز برای مشروع ساختن این اقدام و کاستن از مقاومت‌های درونی افغان‌ها، ادعا دارد که برای مهار توان هسته‌ای چین به پایگاه مزبور نیاز دارد؛ او نه هدفی برای تعیین نظام سیاسی افغانستان اعلام کرده، نه به بازیگر دیگری اشـــاره دارد و نه کلیت مهار چین را مطرح می‌کند بلکه اصرار دارد هدفش مهار توان هسته‌ای این کشور است.

این مواضع اما برای دولتمردان کشـــورهای شرقی فریبنده نیست. آن‌ها به خوبی از نیات آمریکا باخبرند.

این مسئله باعث شده تا همزمان با درگرفتن بحث‌ها در حلقه درونی طالبان و در شرایطی که برخی از اعضای این گروه از تهدیدات آمریکا بیمناک شده و خواهان بررســـی واگذاری بگرام به این کشـــور بودند، دولت‌های شرقی ضمن ارائه مشـــورت به طالبان، برای موازنه اوضاع داخلی فشارهایی به این گروه اعمال کنند.

در همین راســـتا ضمیر کابلوف، نماینده ویژه پوتین برای افغانستان و مشاور ارشد وزیر خارجه روسیه اعلام کرده که امیرخان متقی، وزیر خارجه دولت سرپرست افغانســـتان در گفت‌وگو با سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه تأکید کرده که کابل اجازه استقرار هیچ نیروی خارجی در پایگاه‌های نظامی در خاک این کشور را نمی‌دهد.

تکرار گفته‌های متقی توسط این دیپلمات روس حکایت از رایزنی‌های گسترده میان طرفین دارد؛ چه اینکه روسیه اولین و تاکنون تنها دولت مهمی است که حکومت طالبان را به طور رسمی مورد پذیرش قرار داده است.

نکات

در خصوص تحولات پیش رو دربـــاره تحرکات آمریکا حول بگرام نکاتی وجود دارند.

۱ تا پیش از اوکراین، موفقیت تحرکات آمریکا برای تبدیل نقاط پیرامونی روسیه به کانون درگیرسازی مستقیم مسکو، دور از ذهن بود. آمریکایی‌ها که در پایان جنگ سرد به روس‌ها قول داده بودند با وجود عقب‌نشینی آن‌ها از قلب و شـــرق اروپا گامی برای گسترش زیرساخت‌های نظامی خود در این مناطق برنخواهند داشـــت، نه تنها در کشورهای بلوک شرق، بلکه در سه جمهوری بالتیکی زیرساخت‌های نظامی خود را ایجاد کردند. عضویت این سه جمهوری که جزئی از خاک اصلی شـــوروی بودند، نسبت به عضویت دیگران همانند لهستان که صرفاً عضو بلوک شرق یا پیمان ورشو بودند، اهمیت بالاتری داشت.

با وجود عضویت‌های گســـترده در شرق اروپا، تمام این تحرکات به معنای تنگ‌تر کردن حلقه محاصره به دور روس‌ها بود، اما مطرح شـــدن موضوع عضویت کشورهایی مانند اوکراین و گرجستان به این معنا بود که ناتو قصد دارند آن‌ها را به ســـرپل اقدامات علیه این کشور تبدیل کند. در این صورت اوکراین و گرجستان به سرپل اطلاعاتی-عملیاتی علیه روسیه تبدیل می‌شدند. آمریکا در نهایت اوکراین را به این سرپل تبدیل کرد.

واشنگتن وارد سیاســـت سرپل‌سازی علیه مسکو شده و از این پس، چنین فرایندی تداوم خواهد داشت. روس‌ها می‌دانند آمریکا در پی کاهش تمرکزشان بر اوکراین است و این بار همانند گذشته نیست، بلکه به سرعت از موقعیت افغانستان برای آشوب استفاده می‌کند.

۲ وقوع جنگ اوکراین و تضعیف توان نظامی، سیاسی و اقتصادی روسیه در مقاطعی از آن باعث شد تا برخی جمهوری‌های استقلال یافته از شوروی، برخلاف منافع مسکو جهت‌گیری کنند؛ در این زمینه آذربایجان، ارمنستان و تا حدی قزاقســـتان جهت‌گیری‌هایشان را با توجه به این شرایط بازتنظیم کردند.

بازگشـــت آمریکا به بگرام به معنای اســـتقرار رادارهای قدرتمند و دوربرد، دستگاه‌های شنود، ده‌ها جنگنده و بمب‌افکن به همراه هزاران سرباز آموزش دیده و کماندو است.

این استقرار برای دولت‌های آسیای میانه و قفقاز به این معناست که در صورت عدم همراهی با آمریکا با خطرات امنیتی روبه‌رو شده و در دوره جدید خطرات عملیات‌های نظامی مستقیم نیز بالا ارزیابی می‌شود.

این مسئله باعث خواهد شد برخی دولت‌ها از ترس خود روی به همکاری با آمریکا بیاورند؛ چه اینکه پس از واقعه ۱۱ سپتامبر هراسشان باعث همکاری در اشغال افغانستان شد.

در صـــورت احیای فضای هراس‌انگیز گذشـــته، در کنـــار جرئت یافتن جمهوری‌های استقلال یافته علیه روسیه، مسکو کار سختی خواهد داشت. بایـــد توجه کرد که ناتو در ســـال ۲۰۲۲ تلاش کرد وقایع ۲۰۱۴ اوکراین را تکرار و با شورش اجتماعی و مسلحانه، کنترل قزاقستان را در دست گیرد.

۳ ترامپ بارها اعـــلام کرده پایگاه بگرام به دلیل نزدیکی به یک پایگاه مهم هسته‌ای و موشکی چین اهمیت بالایی دارد. چین کشور وسیعی است اما مناطق شرقی، جنوبی و مرکزی آن در تیررس پایگاه‌های آمریکا در هاوائی، کره جنوبی، ژاپن و ناوگان دریایی این کشـــور قرار دارند. از این رو چین در راستای پراکندگی تأسیسات، بخشی از زیرساخت‌های بازدارندگی هسته‌ای خود را در غرب کشور مستقر کرده است.

این اقدام هرچند به معنای فاصله بیشتر با آمریکا و متحدانش در شرق آسیا جهت واکنش خواهد بود، اما همزمان با رعایت پراکندگی زیرساخت‌های هسته‌ای، از بعد فاصله برای دورنگه داشتن آن‌ها از دسترس دشمن بهره می‌برد. اگر آمریکا در بگرام مستقر شود در مجاورت غرب چین قرار گرفته و در این صورت این منطقه دیگر ناحیه‌ای با فاصله زیاد از نقاط تمرکز قوای نظامی آمریکا نخواهد بود. این مسئله اما تنها شامل چین نمی‌شود بلکه عمق خاک روسیه، پاکستان، هند و ایران را هم در دسترس نظارتی و نظامی آمریکا قرار می‌دهد.

۴ آمارهای متفاوتی از گنجایش بگرام منتشر شده است. از ۱۰ تا ۱۰۰ هزار نفر به عنوان ظرفیت آن اعلام شـــده است. این احتمال وجود دارد که هردو عدد درســـت باشند. به این معنا که در اوج حضور، آمریکا دارای ۱۰ هزار ســـرباز آموزش دیده در بگرام بـــوده اما مجموع حاضران در مجموعه عظیم پایگاه نزدیک به ۱۰۰ هزار نفر می‌رسیده است؛ نفرات اضافه احتمالاً شامل خلبانان، شـــرکت‌های تعمیراتی، پیمانکاران نگهداری تجهیزات و ساختمان‌ها، رستوران‌ها و مراکز تفریحی داخل پایگاه، محافظان تأمین شده توسط شرکت‌های امنیتی خصوصی و هزاران سرباز افغانستانی برای تأمین امنیت پیرامون پایگاه می‌شدند. این ظرفیت به آمریکا اجازه می‌دهد قدرت مهیبی را با تجهیزات دفاعی و تهاجمی کارآمد در آن مستقر سازد.

۵ آمریکا با توجه به موقعیت این پایگاه در صورت بازگشت امکان تحرک در فضای داخلی افغانستان را نیز پیدا می‌کند. اگر طالبان در برابر فشارهای آمریکا کوتاه بیاید، در برابر قدرت تحرک این کشور در داخل نیز کوتاه آمده و ناچار از انطباق خواهد بود. آنگونه که گفته می‌شـــود، قرار بود طبق توافق طرفین در دوحه، طالبان به قدرت بازگردد؛ اما این بازگشت به شکل احیای حکومت پیشین نبود، بلکه در نوبت جدید، طالبان شریک قدرت می‌شد. بر این اساس در کابل ریاست دولت به شکل نمادین و برای شناسایی جهانی، در اختیار شخصی معتمد آمریکا قرار می‌گرفت و در مقابل نیمی از وزرا در اختیار طالبان بودند. این گروه نیز هر چند بسیاری از ایالت‌ها را کنترل می‌کرد؛ اما گامی برای سلطه بر سراسر خاک افغانستان و ورود به کابل برنمی‌داشت. آنچه طالبان را به قبضه کامل حکومت ســـوق داد سقوط سریع استان‌ها در سراســـر افغانســـتان و ناتوانی جهادی‌های سابق حتی در حفظ پایگاه‌های اصلی‌شان در هرات، مزار شریف و دره پنجشیر بود. پنجشیر در اوج تهاجم شـــوروی و حکومت طالبان سقوط نکرده بود و از دست رفتن آن به طالبان اوج ضعف رقبا را نشان داد.

در سوی دیگر آشفتگی در دولت اشرف غنی، بی‌نظمی قوای آمریکا و آشوب در پایتخت باعث شـــد طالبان تحریک شود که گام‌های نهایی را برداشته و کار را تمـــام کند. پس از ایـــن اتفاقات بود که طالبان برای توجیه ورود خود بـــه کابل ادعا کرد این اقدام پس از آن صورت گرفت که اوضاع پایتخت از کنترل دولت وقت خارج شده و نیاز بود نیرویی امنیت در آن را برقرار کند. در کنار شرط تقسیم قدرت با طالبان، حفظ بگرام شرط دیگر بود. اگر آمریکا بتواند بگرام را بازپس گیرد، احتمال دارد پس از مدتی از طالبان بخواهد برخی ایالت‌های شمالی را تخلیه کرده و برای شناسایی بین‌المللی، ریاست دولت را به فرد معتمد آمریکا واگذار کند.

مسئولیت قانون‌گذاران به‌عنوان معماران آینده

ادامه از صفحه یک

نتیجه کوتاه‌مدت عبارت بود از بـرق بیشتر و دستاورد سیاسی سریع اما نتیجه بلندمدت آن، ناترازی ساختاری در گاز و برق، خاموشی‌های دوره‌ای و افزایش وابستگی به واردات شد و مسیری که می‌توانست به تنوع‌بخشی و امنیت انرژی منجر شود، به چرخه‌ای از مدیریت بحران بدل شد. در قوانین، گسترش کشاورزی بی‌توجه عمیق به بهره‌وری به‌عنوان موفقیت قلمداد شد، بی‌آنکه ظرفیت سفره‌های آب زیرزمینی سنجیده شود. پیامد کوتاه‌مدت آن افزایش تولید و رضایت مقطعی حاصل شد؛ اما حالا پیامد بلندمدت را شاهدیم؛ رودخانه‌های خشک، سفره‌های آب فروریخته و منازعه بین کشاورز، صنعت و خانوار. استان‌های اصفهان و یزد گواه آن هستند که غفلت از آینده‌نگری در قوانین آب، به فروپاشی محیط‌زیست و تنش اجتماعی منجر می‌شود، در سیستان و بلوچستان نیز. در آذربایجان‌های غربی و شرقی، کردستان، کرمانشاه، ایلام و خوزستان هم نبود چشم‌انداز در دیپلماسی آب و مدیریت بین‌حوضه‌ای، ترکیبی از بی‌آبی، مهاجرت اجباری و ناامنی رقم‌زده است.

در نبود قوانین مؤثر، خدمات، دانشگاه‌ها و مشاغل در چند کلان‌شهر متمرکز شد و پیامدهای بلندمدت آن نادیده گرفته شد. دستاورد کوتاه‌مدت آن رشد سریع و نمایان و واقعیت بلندمدت، شکنندگی شهری است. تهران و مشهد زیر بار آلودگی، ترافیک و زیرساخت فرسوده خم شده‌اند، درحالی‌که ده‌ها شهر کوچک و متوسط، سرمایه انسانی و اقتصادی خود را ازدست‌داده‌اند. این صرفاً ضعف در برنامه‌ریزی نیست، بلکه نهادینه‌شدن نابرابری در قوانین است.

در حوزه انرژی و آب، قوانین الزام‌آور برای نهادینه‌کردن دیپلماسی پایدار باید وضع می‌شد؛ اما تصمیمات کوتاه‌مدت جای آن را گرفت و نتیجه آن کاهش فرصت تبدیل‌شدن به هاب انرژی منطقه‌ای و تضعیف جایگاه ژئوپلیتیک شد. امروز استان‌های مرزی مانند سیستان و بلوچستان و خوزستان با بحران‌های هم‌زمان محیط‌زیستی، اقتصادی و امنیتی روبه‌رو هستند؛ وضعیتی که می‌توانست با قانون‌گذاری آینده‌نگر به‌مراتب پایدارتر مدیریت شود.

معماری قوانین آینده‌نگر

اگر نهادهای قانون‌گذار بخواهند مسئولیت فراموش‌شده خود را دوباره بازیابند، باید قوانینی بنویسند که «زمان» در تار و پود آن‌ها تنیده شده باشد. قوانین آینده‌نگر چند ویژگی کلیدی دارند:

۱ تکیه بر آینده‌نگاری: چنین قوانینی صرفاً برای رفع نیازهای امروز نوشته نمی‌شوند، بلکه سناریوهای دهه‌های پیش رو را هم در نظر می‌گیرند، مثلاً در حوزه انرژی، قانون نباید فقط به وضعیت کنونی شبکه برق بپردازد، بلکه باید تحولات فناوری همچون ذخیره‌سازی، انرژی‌های تجدیدپذیر و شبکه‌های غیرمتمرکز را نیز پیش‌بینی کند تا جامعه غافلگیر نشود.

۲ انعطاف‌پذیری: قوانین آینده‌نگر ثبات و پایداری را با امکان تطبیق‌پذیری تلفیق می‌کنند. همان‌طور که برخی قوانین قدیمی توانسته‌اند در طول دهه‌ها و سده‌ها خود را با شرایط نوین سازگار کنند، قوانین امروز نیز باید دارای سازوکار بازنگری، بندهای انقضا و ابزارهای حکمرانی تطبیقی باشند تا در برابر تغییرات محیطی دوام بیاورند.

۳ نگاه سیستمی: قانون نمی‌تواند در جزیره‌ای جدا نوشته شود. اگر بدون توجه به کشاورزی، شهرسازی و دیپلماسی منطقه‌ای قانونی درباره آب تدوین شود، محکوم به شکست است. قانون آینده‌نگر باید پیوند میان حوزه‌ها را ببیند تا بحرانی را از یک بخش به بخش دیگر صادر نکند.

۴ مشارکت‌پذیری: قانونی که آینده جامعه را شکل می‌دهد، نمی‌تواند در اتاق‌های بسته و میان چند کمیسیون محدود شود. آینده‌نگری در تقنین نیازمند استفاده از ظرفیت‌های آینده‌نگاری، مجامع شهروندی، هیئت‌های کارشناسی و حتی حضور صدای نسل‌های آینده است؛ کسانی که قرار است در دنیای متأثر از این قوانین زندگی کنند.

۵ فراتر بودن از چرخه‌های سیاسی: بسیاری از استراتژی‌های خوب در حد گزارش باقی می‌مانند و با تغییر دولت کنار گذاشته می‌شوند. اما وقتی یک راهبرد به «قانون» تبدیل شود، در ساختار حقوقی کشور نهادینه می‌شود و حتی در برابر تغییرات سیاسی نیز دوام می‌آورد.

چرا تقنین آینده‌نگر این‌قدر اهمیت دارد؟

امروز با چالش‌هایی روبه‌روییم که موجودیت کشور را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند؛ تغییرات منابع آبی و امنیت غذایی، تحولات جمعیتی، گذارهای فناوری و تغییر در ترکیب منابع. اگر قوانین ما آینده‌نگر نباشند، قانون‌گذاران ما تنها درگیر خاموش‌کردن آتش بحران‌های روزمره خواهند شد، درحالی‌که بحران‌های فردا در حال انباشته‌شدن هستند. واقعیت تلخ این است که نادیده‌گرفتن آینده‌نگری خود یک نوع قانون‌گذاری است؛ قانون‌گذاری از طریق غفلت. هزینه این غفلت را نه فقط نسل حاضر، بلکه نسل‌های آینده خواهند پرداخت. قانون‌گذاران باید نقش خود را به‌عنوان معماران آینده بپذیرند؛ نه صرفاً مدیران سیاست‌های گذرا. آن‌ها باید چهارچوب‌هایی طراحی کنند که از خودشان فراتر رود، جامعه را در برابر شوک‌های پیش‌بینی‌پذیر حفاظت کند و امکان شکوفایی کشور را حتی پس از رفتنشان فراهم آورد و اکنون پرسش اصلی این است که آیا قانون‌گذاران امروز می‌خواهند برای آینده‌هایی قانون بنویسند که خودشان هرگز در آن زندگی نخواهند کرد؟

آگهی مزایده عمومی

دانشـــگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشـــاه در نظر دارد از طریق مزایده عمومی نسبت به واگذاری اجاره یک‌ســـاله بوفه‌های مدارس سما اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند حداکثر لغایت ۱۴۰۴/۰۷/۲۶ نسبت به خرید اســـناد مزایده اقدام نمایند. محل فروش اسناد، ساختمان مرکزی دانشگاه آزاد اســـلامی اداره تدارکات است. مهلت ارائه پاکت رزومه لغایت مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۲۷ و ارائه پاکت پیشنهاد قیمت مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۲۷ خواهد بود. میزان شرکت در مزایده مبلغ ۲۰ میلیون تومان به‌صورت ضمانت‌نامه بانکی یا وجه واریزی به‌حســـاب دانشگاه اســـت. دانشگاه در رد یا قبول هریک از پیشـــنهادها دارای اختیار کامل است و شرکت‌کنندگان در مزایده حق هیچ‌گونه اعتراضی نخواهند داشت. هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مزایده خواهد بود.

آگهی مزایده عمومی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه در نظر دارد از طریق مزایده عمومی نسبت به واگذاری اجاره یک‌ساله دفتر کار جهت دفاتر اسناد رسمی اقدام نماید. متقاضیان (سردفتران دارای پروانه فعالیت) می‌توانند حداکثر لغایت ۱۴۰۴/۰۷/۲۶ نسبت به خرید اسناد مزایده اقدام نمایند. محل فروش اسناد، ساختمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی اداره تدارکات است. مهلت ارائه پاکت پیشنهاد قیمت ۱۴۰۴/۰۷/۲۷ خواهد بود. میزان شرکت در مزایده مبلغ ۵۰ میلیون تومان به‌صورت ضمانت‌نامه بانکی یا وجه واریزی به‌حساب دانشگاه است. دانشگاه در رد یا قبول هریک از پیشنهادها دارای اختیار کامل است و شرکت‌کنندگان در مزایده حق هیچ‌گونه اعتراضی نخواهند داشت. هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مزایده خواهد بود.

نوبت دوم

آگهی مزایده عمومی

آگهی مزایده واگذاری بوفه و اغذیه‌فروشی جنب دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد (نوبت دوم)

دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد در نظر دارد بوفه و اغذیه‌فروشی جنب دانشـــکده حقوق را از طریق برگزاری مزایده عمومی به واجدین شرایط واگذار نماید. لذا از متقاضیان دعوت می‌شود در صورت تمایل به شرکت در این مزایده و دریافت اسناد، حداکثر ظرف مدت ده روز کاری پس از تاریخ انتشار این آگهی به سایت اینترنتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف‌آباد به آدرس www.iaun.iau.ir (قسمت مزایده/مناقصه) مراجعه و نسبت به دریافت اسناد مزایده اقدام نمایند.

شرایط مزایده:

- هر متقاضی واجد شرایط اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند به اختیار خود در مزایده فوق شرکت و پیشنهاد قیمت ارائه دهند.
- مبلغ واریزی بابت خرید اسناد مزایده مذکور ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.
- مبلغ ضمانت شرکت در مزایده ۵۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.
- هزینه چاپ آگهی به عهده برنده می‌باشد.
- دانشگاه در رد یا قبول هر کدام از پیشنهادات مختار است.

آدرس دبیرخانه کمیســـیون معاملات: نجف‌آباد - بلوار دانشگاه - دانشگاه آزاد اسلامی نجف‌آباد - ساختمان کتابخانه مرکزی

تلفن دبیرخانه کمیسیون: ۴۲۲۹۲۰۲۰-۰۳۱

Email:monaghese@iaun.ac.ir

آگهی مزایده عمومی

دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه در نظر دارد از طریق مزایده عمومی نسبت به واگذاری اجاره یک‌ساله انتشارات دانشگاه مشتمل بر انتشارات جنب دانشکده علوم انسانی و انتشارات دانشگاه باغ نی اقدام نماید. متقاضیان می‌توانند حداکثر لغایت ۱۴۰۴/۰۷/۲۶ نسبت به خرید اسناد مزایده اقدام نمایند. محل فروش اســـناد، ساختمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی اداره تدارکات است. مهلت ارائه پاکت پیشنهاد قیمت ۱۴۰۴/۰۷/۲۷ خواهد بود. میزان شرکت در مزایده مبلغ ۲۰ میلیون تومان به‌صورت ضمانت‌نامه بانکی و یا وجه واریزی به‌حساب دانشگاه است. دانشگاه در رد یا قبول هریک از پیشنهادها دارای اختیار کامل است و شرکت‌کنندگان در مزایده حق هیچ‌گونه اعتراضی نخواهند داشت. هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مزایده خواهد بود.

مجری انحصاری تبلیغات دانشگاه آزاد اسلامی

کانون تبلیغاتی سپهر جوان
۰۹۳۹۸۸۸۸۶۹۹